

Чегіль А.І., Роман Л.Ю., Чундак С.Ю. (Україна, Ужгород)

ОЦІНКА АНТРОПОГЕННОГО ВПЛИВУ НА ЯКІСТЬ ВОД РІЧКИ БРОНЬКА В МЕЖАХ ІХТІОЛОГІЧНОГО ЗАКАЗНИКА ІРШАВСЬКОГО РАЙОНУ ЗАКАРПАТТЯ

В час розвитку науково-технічного прогресу та зростання населення на планеті, і, як наслідок – збільшення потреб й використання природних ресурсів, все відчутнішим стає вплив людської діяльності на природне середовище. Людство докорінно змінює ландшафти, впливає на біотичне різноманіття, порушуючи тим самим баланс у системі «людина-природа».

Протягом останніх десятиріч спостерігається тенденція погіршення стану більшості екосистем біосфери, зокрема і тих ландшафтів, які знаходяться під статусом особливої охорони (заповідні території). Вони почали зазнавати дедалі більшого та різноманітнішого антропогенного впливу, значного зменшення біопродуктивності і біорізноманіття, катастрофічного виснаження ґрунтів і мінеральних ресурсів при одночасному небажаному зростанні забруднення всіх геосфер.

Не виключенням є і природно-заповідні території Закарпаття. Зокрема, постійно від надмірного антропогенного навантаження страждає природа Українських Карпат. Дослідження антропогенного впливу, його видів і масштабів на територіях природно-заповідного фонду має актуальне значення для подальшого сталого розвитку екосистем в межах цих територій не тільки в Україні, а і в інших країнах світу.

Іхтіологічний заказник місцевого значення «Ріка» знаходиться на території села Бронька Іршавського району Закарпатської області. Він займає площу 394,0 га. Створений рішенням облвиконкому від 25.07.1972 року №243 з метою охорони та збереження ділянки річки Бронька, яка є місцем нересту струмкової форелі-цінного виду риби. За рішенням облвиконкому від 23.10.1984 року №253 даний об'єкт є підструктурою Річанського лісництва, яке в свою чергу входить в структуру державного підприємства «Довжанське лісомисливське господарство».

На території досліджуваного заказника розташована ферма-отель «Форелеве господарство «Стара вага»» для туристів: сім альтанок, чотири двох поверхові будівлі (по вісім місць у кожному) для ночівлі, три невеликих за розміром озера, де вирощують форель. Відпочиваючим запропоновано наступні послуги: самостійний вилов риби та її приготування, прогулянки лісом, збір дикорослих ягід та грибів, тощо. Зауважимо, що біля комплексу знаходиться пасіка і туристи можуть поласувати лісовим медом.

З'ясовано, що даний заказник відвідує чимало туристів різних національностей (українці, росіяни, словаки, чехи, угорці, тощо). Зокрема у двох поверхових будинках може розміститися одночасно 32 людини, а за словами адміністратора комплексу у будинках може проживати і більша кількість туристів.

Отже, дослідження антропогенного впливу на об'єкти природоохоронної території заказника «Ріка» є актуальним завданням сьогодення.

Метою дослідження стало оцінка якості вод річки Бронька, що протікає вздовж комплексу для відпочинку в межах іхтіологічного заказника.

Про якість вод річки Бронька іхтіологічного заказника судили на основі результатів експериментальних робіт.

Моніторинг якості вод р.Бронька в межах досліджуваної природоохоронної території проведено протягом 2016-2017 років. Відбір проб води проведено в жовтні 2016 року, січні 2017 року та квітні 2017 року.

За результатами проведених гідрофізичних (осади, завислі речовини, колір, запах, прозорість, тощо) та гідрохімічних (рН, БСК₅, ХСК, розчинений у воді Кисень, фосфор загальний та інші) досліджень встановлено, що жодний із визначуваних показників не перевищує допустимих норм для вод рибогосподарського призначення.

Отже антропогенний вплив на якість вод річки Бронька не виявлено, що свідчить про високу екологічну культуру як працівників заказника, так і відпочиваючих.